

මෙතම්පිටමින් (අයිස්) භාවිතය ආශ්‍රිත ප්‍රවණතා සහ පුද්ගල වර්ගාමය සහ සෞඛ්‍ය ගැටලු පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

අමරබන්දු පී.එන්., සේනානායක බී., දර්ශන ඒ.ටී., වලස්මුල්ලගේ ටී., මධුහංසි ජී.ජී.ඒ.*
සහ ප්‍රියදර්ශන, එස්.

අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකාව
asankagenegama17@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

වර්තමානයේ ගෝලීය ව පවතින ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස මන්දව්‍ය භාවිතය හේතුවෙන් පුද්ගලයන් තුළ ඇති වන ඇබ්බැහිකාරීත්වය හඳුනාගත හැකි ය. මුල්කාලීන ව, වැඩිවශයෙන් හෙරොයින් සහ ගංජා වැනි මන්දව්‍ය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරනු ලැබූ ද වර්තමානයේ කෘත්‍රිම ව නිපදවන මනෝවර්ථක ගණයේ ඖෂධ හා මෙතම්පිටමින් (අයිස්) කෙරෙහි පුද්ගලයින් යොමුවීමේ සැලකිය යුතු ප්‍රවණතාවක් පවතින බව නිල සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු මගින් තහවුරු වී ඇත. මේ අනුව, මෙතම්පිටමින් භාවිතයේ ප්‍රවණතාවයන් සහ භාවිත කරන පුද්ගලයින්ගේ මනෝ-සමාජ භාවයන් හා වර්ගාත්මක වෙනස්කම්, මෙතම්පිටමින් භාවිතයෙන් ඔවුන් වෙත එල්ල වී ඇති සෞඛ්‍යමය බලපෑම් කෙබඳු ද යනාදිය පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කරගැනීමේ අරමුණින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. මෙතම්පිටමින් භාවිත කරන පුද්ගලයින්ගේ පැතිකඩ, භාවිත රටාවන්, භාවිතය හා සම්බන්ධ සුවිශේෂී වර්ගාවන් සහ භාවිතයෙන් සිදු වන සෞඛ්‍ය බලපෑම කවරේ ද? යන්න මෙම අධ්‍යයනයේ ගැටලුව විය. අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය තෝරා ගැනීමේ දී මන්දව්‍ය භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය අනුව ඉහළ ව්‍යාප්තියක් සහිත කොළඹ හා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයන් ඇතුළු ව අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කයන් ද අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය ලෙස සලකන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් භාවිත කළ අතර මන්දව්‍ය භාවිත කරන පුද්ගලයින් සැගවුණු කණ්ඩායම් වන බැවින් හිමබෝල නියැදි ක්‍රමය අනුව මෙතම්පිටමින් භාවිත කළ පුද්ගලයින් 50 දෙනෙකු අධ්‍යයනයේ නියැදිය ලෙස යොදාගන්නා ලදී. එසේ ම, දත්ත රැස් කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රම ලෙස සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රත්‍යාක අධ්‍යයන සහ නිරීක්ෂණය භාවිත කර ඇත. අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් අනුව, නියැදියට අයත් මෙතම්පිටමින් භාවිත කරන පුද්ගලයින්ගෙන් බහුතරය එනම් 72% (36) වයිනිස් ක්‍රමය (බල්බ කොටසක් තුළ මෙතම්පිටමින් දමා රත්කර) ආඝ්‍රාණය කර අයිස් භාවිත කර ඇත. එසේ ම, මෙතම්පිටමයින් භාවිත කරන පුද්ගලයින් තුළ ඇති වන කෙටිකාලීන වර්ගාත්මක වෙනස්කම් ලෙස, නින්ද නො යාම (72%), දැඩි ආහාර අරුචිය (36%), දත්මිටි කැම, දත් එකමන එක තද වීම (26%) හා කායික වශයෙන්, ඉහළ උෂ්ණත්වයන් හට ගැනීම (08%) යනාදිය හඳුනාගත හැකි ය. එසේ ම, දිගුකාලීන ව ඇති වන ප්‍රධාන වෙනස්කම් ලෙස, කායික ව ඇඟ කෙටිවූ වීමේ ස්වභාවය හා දුර්වල වීම (32%), මනෝවිද්‍යාත්මක වශයෙන් සිදු වන වෙනස්කම් ලෙස, මානසික විකෘතිතාවයන් සමග ප්‍රවණ්ඩකාරී ස්වභාවය හෙවත් 'මෙන් සයිකෝසිස්' රෝග තත්ත්වය ඇති වීම (10%), භ්‍රාන්තිකාරක තත්ත්වයන් ඇති වීම (4%) හඳුනාගත හැකි ය. තව ද, අධ්‍යයනයට භාජනය කළ මෙතම්පිටමින් භාවිත කළ 64% (32) දෙනෙක් මෙතම්පිටමින් සම්බන්ධ ඉහළ ඇබ්බැහිකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරයි. මේ අනුව, මෙතම්පිටමින් භාවිතය කායික හා මානසික ව පුද්ගලයා කෙරෙහි ඉතාමත් ඉහළ බලපෑමක් සිදු කරන බව නිගමනය කළ හැකි ය. එසේ ම, අයිස් මගින් පුද්ගලයාට හා සමාජයට වන බලපෑම ඉතාමත් අහිතකර බවත් එය ප්‍රතිකාර ක්‍රියාවලියකින් සියයට සියයක් යථා තත්ත්වයකට ගෙන එමට නො හැකි බවත් අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය විය. මේ අනුව, මෙතම්පිටමින් ඇතුළු මන්දව්‍ය දුර්භාවිතය, නිවාරණය සඳහා කඩිනම් වැඩසටහන් දියත් කිරීම හා මෙතම්පිටමින් සඳහා ඇබ්බැහි වූ පුද්ගලයින් සඳහා විශේෂ ප්‍රතිකාර ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ කිරීම, ව්‍යාප්තිය හා එහි හානිය අවම කිරීමට ප්‍රජා මූලික උපදේශන වැඩසටහන් සිදු කළ යුතු ය.

ප්‍රමුඛ පද: මෙතම්පිටමින්, ඇබ්බැහිකාරීත්වය, මෙන් සයිකෝසිසාව, මන්දව්‍ය, සෞඛ්‍ය